KRITERIJI OCENJEVANJA ZNANJA PRI PREDMETIH FILOZOFIJA IN FILOZOFIJA NA MATURI

PROGRAM GIMNAZIJA in UMETNIŠKA GIMNAZIJA – likovna smer

Dijaki oz. dijakinje v šolskem letu pri predmetu filozofija pridobijo vsaj tri ocene, od tega eno pisno (v mesecu oktobru), eno ustno (v drugem ocenjevalnem obdobju) in eno bodisi kot predstavitev izbrane teme bodisi kot zapis seminarske naloge.

Pri predmetu filozofija na maturi dijaki v 4. letniku pridobijo 4 pisne ocene, in sicer v mesecu novembru (Platon - test), decembru (Platon - komentar besedila), marcu (etika - test) in aprilu (etika - esej). Pri predmetu filozofija na maturi v 3. letniku pridobijo dijaki 2 oceni, in sicer eno pisno v mesecu aprilu/maju in eno v obliki predstavitve izbrane teme.

DOPOLNILO: V primeru izrednih razmer je mogoče ustno ocenjevanje znanja nadomestiti z drugimi oblikami ocenjevanja, kot je npr. filozofski esej. Prav tako je v izrednih razmerah možno zmanjšati predvideno število ocenjevanj.

PISNO OCENJEVANJE (pisni preizkusi znanja)

Pisno ocenjevanje se praviloma izvede v mescu oktobru. Pri predmetu filozofija na maturi v 3. letniku dijaki pridobijo eno pisno oceno v mesecu aprilu/maju, dijaki 4. letnika pa dodatne štiri pisne ocene pridobijo v mesecih novembru (Platon – test), decembru (Platon - komentar besedila, marcu (etika – test) in aprilu (etika - esej).

Pisna naloga mora vsebovati rubriko za ime in priimek dijaka, oddelek, temo, datum, skupno možno število točk, doseženo število točk, točkovno vrednost posameznih nalog, točkovnik.

OCENJEVALNI KRITERIJI

0-49%	NEZADOSTNO (1)
50-64%	ZADOSTNO (2)
65-79%	DOBRO (3)
80-89%	PRAV DOBRO (4)
90-100%	ODLIČNO (5)

OCENJEVALNI KRITERIJI FILOZOFSKEGA ESEJA

ZADOSTNO: gre za daljše in razmeroma celovito besedilo (meja ni trdna, a odgovori z manj kakor 600 besedami so večinoma prekratki za zadovoljivo obravnavo problema). Odgovor je esejističnega tipa (zgradba, celovitost, zaključenost), vendar sta uvod in zaključek slabo razdelana. Nekatere izpeljave in utemeljitve so že lahko jasne, pogosto pa je odgovor težko razumljiv, tudi zaradi preskokov v izpeljavi. Problem, ki ga zastavlja vprašanje v naslovu, kandidat razume zelo poenostavljeno. Nerelevantnosti so še očitne, toda odgovor se že nanaša na vprašanje. Kandidat uporabi nekaj relevantnih pojmov, vendar jih ne razčleni. Naloga je večinoma opisna, kadar pa kandidat argumentira, je utemeljitev skromna, površna in pogosto nejasna; naloga kaže samo osnovno seznanjenost s filozofsko problematiko in omejeno razumevanje, uporabljena terminologija in jezik le delno ustrezata filozofski obravnavi problemov. Odgovor kot celota se opira na obnavljanje najbolj splošno znanih dejstev in argumentov, večkrat pa je najti tudi napačne trditve. Zato je odgovor le zelo poenostavljena predstavitev in rešitev problema. Se pa kandidat večinoma že giblje na najosnovnejši ravni razumevanja in razlage problema.

DOBRO: odgovor ima najmanj 600 besed, esejistična zgradba je s formalnega vidika dobra; uvod razloži problem in sklep je vsaj praviloma izpeljan iz naloge. Zgradba odlomkov je zvečine dobra. Ponekod so še preskoki v izpeljavi. Problem, ki ga zastavlja naslov, kandidat razume, kar mu omogoči pregled nad celoto odgovora. Uporablja osnovno filozofsko terminologijo, ki je večinoma relevantna za obravnavani problem. Vendar so pojmi pogosto preprosto sprejeti kot samoumevni, njihova analiza je bolj obrobna, prav tako je v zametkih že mogoče zaznati povezovanje ustreznih pojmov. Kandidat opis in razlago dopolnjuje z argumenti, vendar so "šolski" in predvidljivi, lahko so tudi zgolj opis znanih argumentov. Kandidat predstavi več pogledov, vendar pa protiargumentov še ni ali so zgolj nakazani. Je pa opaziti poskus analize nekaterih pojmov in podmen vprašanja ter prav tako zametke logičnega povezovanja pojmov, iskanja utemeljenih rešitev problemov in vrednotenja nekaterih posledic rešitev. Esej izraža solidno splošno seznanjenost z ustrezno filozofsko problematiko, kar se kaže v dovolj obširni predstavitvi posameznih pogledov, vendar argumentacija in analiza pojmov še nista v ospredju.

PRAV DOBRO: esejistična zgradba je s formalnega in večinoma tudi vsebinskega vidika dobra. Uvod in zaključek sta jasna, jedrnata in relevantna, izpeljave in utemeljitve so skladne in razumljive, posamični odlomki so največkrat smiselno zaokrožene celote in so pogosto med seboj dobro povezani. Problem, ki ga zastavlja vprašanje v naslovu, kandidat razume in to razumevanje dobro izrazi skozi celotno strukturo eseja. Uporabljeni pojmi so skoraj zmeraj relevantni in zadoščajo za smiselno obravnavo problema. Nekaj vpeljanih pojmov se kaže kot filozofsko problematičnih, večkrat je mogoče zaslediti njihovo analizo in vzpostavljanje logičnih zvez med njimi. Nasploh v eseju že prevladuje argumentacija pred povzemanjem stališč. Argumentacija je večinoma dobra in je posledica samostojnega premisleka. Vendar so lahko nekateri argumenti še pomanjkljivi, nasprotna stališča in protiargumenti pa ponekod niso primerno ali pa sploh niso predstavljeni, nekateri temeljni pojmi so lahko predstavljeni kot samoumevni. Terminologija in jezikovno izražanje sta primerna. Iz odgovora je razvidna zelo dobra splošna seznanjenost s filozofskimi problemi, tudi njihovo dobro razumevanje, čeprav je še mogoče zaslediti pomanjkljivosti v znanju, razumevanju in argumentaciji. Vendar se kandidat že pretežno giblje na abstraktni ravni razmisleka in abstraktno večkrat povezuje s konkretnim.

ODLIČNO: poglobljen in argumentiran odgovor na vprašanje z analizo pojmov in razvito pojmovno mrežo, z jasno in koherentno linijo argumentacije, ki upošteva tudi protiargumente. Uvod in zaključek sta jasna in jedrnata, z dobro formuliranim problemom oziroma njegovo rešitvijo. Izpeljave in utemeljitve so skladne in povsem jasne, odlomki so zaokrožene celote in so med seboj zelo dobro povezani. V naslovu zastavljeni problem kandidat poglobljeno razume, kar izrazi s poglobljeno analizo pojmov, bogato pojmovno mrežo, lahko pa se že zaveda meja svoje argumentacije (vendar to ni nujno). Včasih stopa v filozofski dialog z zagovorniki drugačnih stališč in kaže tudi oseben odnos do filozofskih problemov, kar je že plod samostojnega razmisleka. Esej kaže zelo dobro splošno seznanjenost s filozofskimi problemi in njihovo zelo dobro razumevanje. Terminologija in jezikovno izražanje sta ustrezna. Kandidat se že zanesljivo giblje na abstraktni ravni razmisleka in pogosto povezuje abstraktno s konkretnim. Esej še lahko ima kakšno pomanjkljivost, toda pri ocenjevanju je treba upoštevati starost kandidatov in dejstvo, da so se s filozofijo ukvarjali samo eno leto.

OCENJEVALNI KRITERIJI KOMENTARJA BESEDILA

ZADOSTNO: odgovor je že esejističnega tipa (zgradba, celovitost, zaključenost).Probleme, ki jih odpira odlomek, kandidat razume, vendar na nizki ravni, saj je njegovo poznavanje dela zelo površno. Čeprav je še veliko nerelevantnosti, se odgovor deloma nanaša na dani odlomek; deloma je lahko tudi parafraza odlomka. Vpeljano je nekaj ustreznih pojmov, vendar brez analize. Odgovor je pogosto preprost opis filozofskega problema iz odlomka ali morda celo preprosta obnova celotnega dela. Če kandidat poskuša z argumentacijo, je ta bolj opisna. Kandidat delo pomanjkljivo razume na najosnovnejši ravni.

DOBRO: poznavanje dela je brez večjih pomanjkljivosti in na osnovni ravni kandidat delo tudi razume. Naloga ima dobro strukturo in je brez večjih preskokov v izpeljavi; odgovor je večinoma relevanten, toda opisi in razlage so še slabo razviti; kandidat poskuša analizirati nekatere pojme, morda vzpostavi nekaj povezav med njimi, vendar analizo pogosto nadomešča opis in povzemanje ali parafraziranje trditev iz komentiranega besedila. Kandidat delo dobro pozna in dobro predstavi vsebino, ki se navezuje na odlomek.

PRAV DOBRO: kandidat obravnavano delo v celoti pozna in razume, filozofski problem iz odlomka umesti v kontekst dela; razlaga in argumentacija sta jasna in razumljiva, temeljni pojmi so opredeljeni. Kandidat pozna celotno delo, razume bistvene filozofske probleme, ki jih delo, zlasti pa navedeni odlomek odpira, in ga tudi razlaga v tem okviru. Še vedno je mogoče najti kako nerelevantnost in neutemeljeno trditev, še so mogoče napake v izpeljavi ali nejasnosti, vendar pa so na tej ravni to bolj obrobne pomanjkljivosti. Kandidat delo zelo dobro pozna ter zna dobro razložiti in razčleniti temeljne probleme odlomka in dela.

ODLIČNO: dober odgovor z analizo pojmov in razvito pojmovno mrežo, z jasno in koherentno črto razlage in argumentacije, upošteva (vsaj implicitno) tudi drugačne poglede. Kandidat ima zelo dober pregled nad celotnim delom in ga komentira s pojmovnim aparatom, ki je v besedilu razvit. Vstopa v dialog z avtorjem dela ter razvija in utemeljuje tudi svoja stališča. Avtorja lahko obravnava tudi širše z vidika filozofske tradicije. Seveda je treba upoštevati starost kandidatov in dejstvo, da so se s filozofijo ukvarjali samo eno leto. Kandidat delo zelo dobro razume, temeljito obravnava vse vidike danega odlomka in ponekod celo vstopa v dialog z avtorjem.

USTNO OCENJEVANJE

Ustno ocenjevanje znanja je praviloma napovedano.
Tudi če ocenjevanje ni napovedano, imajo dijaki/dijakinje možnost, da se sami javijo. Sprememba v dogovoru ustnega ocenjevanja znanja se opravi vsaj eno uro preden pričnejo veljati novi dogovori.

Opisni kriteriji ustnega ocenjevanja

NEZADOSTNO: Dijak/dijakinja ne navaja dejstev, ali pa navaja zgolj osnovna dejstva, ki so pomanjkljiva, informacije ne tvorijo povezane celote. Ne odgovarja smiselno in povezano.

ZADOSTNO: Odgovori tvorijo pretežno celovito besedilo. Nekatere izpeljave in utemeljitve so delno razumljive, jasne. Odgovori na zastavljena vprašanja so večinoma opisni. Argumentacija je skromna, površna in nejasna.

DOBRO: Dijak/dijakinja navaja pomembna dejstva, jih argumentira, a je argumentacija pomanjkljiva, nejasna in nekonsistentna. Razume problematiko, ki jo prinaša vprašanje. Na dodatna vprašanja odgovarja delno, pozna primere, vendar ni vedno sposoben lastne uporabe spoznanj. Analiza je zgolj delna oz. nepopolna.

PRAV DOBRO: Dijak/dijakinja vsebinsko ustrezno in smiselno odgovarja na zastavljena vprašanja. Odgovori so jasni, jedrnati in relevantni, izpeljave in utemeljitve so skladne in razumljive, posamični odlomki so večinoma smiselno zaokrožene celote in so pogosto med seboj dobro povezani. V argumentacijo vključuje filozofsko terminologijo in dokazuje poznavanje bistvenih filozofskih pojmov, čeprav so sodbe in sklepi še preveč posplošeni. Posplošitve ne upoštevajo ugotovljenih dejstev v celoti.

ODLIČNO: Dijak/dijakinja dokazuje poglobljeno razumevanje filozofskih pojmov in problemov. Izraža se samostojno, vsebino smiselno povezuje, sam dodaja praktične primere. Argumentacije so jasne in

konsistentne. Presojanje in sklepanje temelji na podlagi ugotovljenih dejstev. Na dodatna vprašanja odgovarja sproščeno in tekoče.

PREDSTAVITEV IZBRANE TEME S PowerPoint PROGRAMOM

Temo predstavitve dijak izbere v dogovoru z mentorjem in je določena vsaj 1 teden pred načrtovano predstavitvijo.

Napotki za dijake:
PPT predstavitev naj obsega od 7 do 10 prosojnic, od tega mora prva vsebovati NASLOV TEME, AVTORJA IZDELAVE in DATUM PREDSTAVITVE. Zadnja prosojnica naj vsebuje podatke o uporabljenih VIRIH in LITERATURI. Zagovor teme naj traja od 10 do 15 minut.

Elementi ocenjevanja	**Slabo = 0-1 točka**	**dobro = 2-3 točke**	**Odlično = 4-5 točk**
POWERPOINT			
IZDELAVA PP PROSOJNIC ocenjujemo izdelane in predstavljene prosojnice	- prosojnice so narejene zelo površno in malomarno - prevladuje preveč/premalo besedila ali preveč/premalo slik	- prosojnice so narejene konvencionalno: na njih je preveč ali premalo informacij, da bi se dalo razbrati bistvo naloge	- prosojnice so zanimive, izvirne in barvite: vsebina je premišljeno načrtovana ter vsebuje bistveno sporočilo o vsebini
VKLJUČEVANJE RAZLIČNIH MEDIJEV ocenjujemo vključevanje slikovnega in audio-vizualnega gradiva v prosojnice in predstavitev	- prosojnice vsebujejo le besedilo in eno/dve sliki	- prosojnice vsebujejo besedilo in primerno slikovno gradivo - kombiniranje besedila in slik je dobro	- prosojnice vsebujejo dobro kombinacijo besedila in slikovnega materiala - vsebujejo tudi audio-vizualno gradivo
ZAGOVOR			
STRUKTURA ZAGOVORA ocenjujemo strukturiranost zagovora, porabo razpoložljivega časa, jasnost in jedrnatost informacije	- čas je bil prekoračen in je imel slabo strukturiranost, brez jasnega uvoda in zaključka; očitno je bil slabo pripravljen	- zagovor se je odvijal v predpisanem času in njegova osnovna struktura je bila razvidna; zagovor je bil nekoliko premalo pripravljen	- zagovor je bil jedrnat in jasen, v okviru predpisanega časa; je bil dobro pripravljen
JEZIK IN NASTOP ocenjujemo bogastvo besedišča, dinamičnost govora in nastopa,	- besedišče je bilo revno z malo strokovne terminologije; - nastop je bil okoren z malo dinamike ali brez	- besedišče je bilo primerno z ustreznimi strokovnimi izrazi; - nastop je bil dober z manjšimi pomanjkljivostmi	- besedišče je bilo bogato z ustreznimi strokovnimi izrazi; - nastop je bil sproščen, dinamičen, s

jedrnatost in nazornost	pravega stika s poslušalci		primernim posluhom za poslušalce
POZNAVANJE PODROČJA ocenjujemo znanje, ki ga dijak pokaže ob zagovoru	- dijak je pokazal pomanjkljivo poznavanje problematike; dejstva je poznal le površno	- dijak je predstavljeno problematiko dobro poznal, manj pa je vedel o dejstvih iz širšega konteksta	- dijak je zelo dobro poznal tudi dejstva iz širšega področja, ki ga je pokrivala predstavitev

TOČKOVNIK

22,5 - 25 točk	Odlično (5)
20 – 22 točk	Prav dobro (4)
16 – 19,5 točk	Dobro (3)
12,5 – 15,5 točk	Zadostno (2)

OCENJEVALNI KRITERIJI SEMINARSKE NALOGE

ZADOSTNO: Seminarska naloga izpolnjuje minimalna zahtevana merila, vendar ima resne pomanjkljivosti. Formalne zahteve so večinoma upoštevane, a niso integralni del naloge. Tema je slabo opredeljena, besedilu je ponekod težko slediti, nerelevantnosti so pogoste. Je opisna, kandidatov pogled omejen, predznanje majhno, trditve včasih nenatančne ali celo dejstveno napačne. A razvidno je, da je naloga napisana na podlagi prebrane literature in pripeljana do sklepa.

DOBRO: Seminarska naloga je dobra, korektno napisana, formalne zahteve so večinoma izpolnjene. Gre za obnovo, kandidatu manjkata uvid in filozofsko znanje, da bi začel o temi resneje razmišljati. Naloga je pretežno razumljiva in berljiva, ima uvod in sklep, večinoma je smiselno razčlenjena na odstavke, a vse je šolsko, predvidljivo, ne izraža osebnega odnosa do obravnavanega problema ter je brez prave analize pojmov in argumentacije. Oboje se sicer včasih poskuša doseči, a pri tem tudi ostane.

PRAV DOBRO: Seminarska naloga je formalno ustrezna, jasno stopa v svet filozofskega razmisleka, vendar ima še resne pomanjkljivosti. Je sicer zadosti temeljita in izčrpna pri obravnavi teme, razvidno je znatno predznanje in uporaba literature, kandidat že zastavlja vprašanja in išče odgovore ter izraža osebni odnos do obravnavanega problema, toda izpeljava je neenakomerna; včasih kandidatu uide iz rok, analiza pojmov ni vselej integralni del besedila, pojavljajo se tudi neutemeljene trditve in šibka argumentacija. Ne uspe mu vselej najti sorazmerja med dolžino besedila, ki ga posveti neki podtemi, in njeno pomembnostjo znotraj naloge – ta ni uravnotežena. Včasih je opisna namesto analitična.

ODLIČNO: Glavna značilnost seminarske naloge je, da kandidat natančno opredeli temo in jo potem v nepretrganem loku poskuša premisliti. Ton ji daje vprašujoč premislek, ki izraža poglobljen in oseben odnos do obravnavanega problema in ki temelji na poglobljeni analizi pojmov ter natančni, logično skladni in jasni argumentaciji. Večkrat kandidat išče povezave med pojmi, opozarja na druge povezave, na drugačne interpretacije in ugovore svojim izpeljavam. Vse to spremlja ustrezno predznanje in prebrana literatura, vendar količina niti ni tako pomembna. Pomembno je dobro in poglobljeno razumevanje in filozofsko skoraj v celoti ustrezna raven, na kateri si kandidat zastavlja vprašanja.

ZAKLJUČEVANJE OCEN

Pri zaključni oceni predmeta se upoštevajo vse v redovalnico vpisane ocene in njihove morebitne različne obtežitve.

POPRAVNI, PREDMETNI IN DOPOLNILNI IZPITI PRI PREDMETU FILOZOFIJA

1. Dijak opravlja izpit iz predmeta ustno.
2. Ustni del izpita traja največ 20 minut. Dijak ima lahko največ 15 minut za pripravo na ustni izpit. Dijak lahko listek z vprašanji zamenja enkrat. Zamenjava ne vpliva na oceno.
3. Ustna vprašanja potrdi strokovni aktiv, vendar listke z vprašanji pripravi vsak učitelj izpraševalec sam.
4. Izpitno komisijo sestavljajo izpraševalec, predsednik in član, ki skrbi za nemoten potek izpita. Na utemeljen predlog izpraševalca se izpitna komisija odloči o končni oceni. Predsednik komisije obvesti dijaka o doseženi oceni na izpitu.

Kriteriji so bili sprejeti na sestanku aktiva 20. 8. 2021 in začnejo veljati s 1. 9. 2021.